

Miljøminister Kirsten Brosbøl
Miljøministeriet
Børsgade 4
1215 København K

mim@mim.dk

18. maj 2015

Kære Kirsten Brosbøl,

Tak for brevet af 11. maj 2015.

Danske Vandløbs godt 13.000 medlemmer – både vandløbslav, landbrugsforeninger og grundejerforeninger - viser gennem deres medlemskab interesse i, at deres ejendom eller erhvervsinteresser ikke ødelægges af tabsgivende oversvømmelser. Oversvømmelser, der skyldes såvel en menneskeskabt klimaforandring som oversvømmelser, der er samfundsbetingsgrundet urbane tiltag, der øger behovet for vandafledning.

Hvis vi skal perspektivere Rambøll-sagen kort og helt uden brug af hydrologisk viden eller teoretiske matematiske modeller, så drejer sagen sig helt enkelt og billedligt om en ådals strækning, der kan sammenlignes med et badekar. Lukkes der vand i karret hurtigere, end det kan løbe ud af bundudløbet, så løber karret over. Øges hullet i badekarrets bundudløb, vil vandet løbe hurtigere ud, og den samme mængde vand vil give en mindre oversvømmelse i en kortere periode, ligesom det også vil tage længere tid, inden oversvømmelsen indtræffer. Det behøver man ikke avancerede programmer for at forstå. For jord- og skovbrug, men også for naturen, er den tid, rødderne er druknet af oversvømmelse meget afhængig for, om planten dør eller skades mere eller mindre, hvilket resulterer i lavere udbytte.

Her er vi så ved kernen af problemet. Den pågående klimaforandring giver og vil i fremtiden give mere og voldsommere nedbør. Denne nedbør skal bortledes, hvis ikke der skal ske samfundstab på såvel bygninger, natur og produktion. Byernes forsyningsselskaber indregner i disse år en klimafaktor på 1,3-1,4, når der skal ske ny kloakering eller reparation af kloaknettet - en øgning af rørenes kapacitet til at aflede vandet. Det er **disse øgede vandmængder, vandløbene skal kunne aflede**. GEUS har i 2013 og 2014 beregnet, hvilken klimafaktor for vandafledning der skal korrigeres for i de forskellige landsdele. Beregninger, der bygger på de nuværende accepterede scenarier for klimaændringer. GEUS er kommet frem til, at såvel helårs- som sommernedbørmængderne, der skal afledes med vandløbene, ligger mellem klimafaktorer på 1,3 til over 2,0, alt efter om man befinder sig i Jylland eller på de østlige øer. Forsyningsselskabernes klimafaktorer på 1,3-1,4, er altså ikke nok mange steder på Sjælland, Fyn og Lolland- Falster.

Nationalt er der viden om størrelsen af vandafledningsbehovet frem til 2050 i forhold til den vandafledning, som man beregnede i 1950'erne eller før, hvor langt de fleste nuværende vandløbsregulativer blev beregnet og nedskrevet. **Det er disse forældede vandløbsregulativer, der i dag rigtig mange steder stadig er gældende. Regulativer, hvor vandafledningskapaciteten er utilstrækkelig. Hvis kommunerne opretholder disse regulativer, vil det med stor sandsynlighed medføre tabsgivende oversvømmelser i det åbne land.**

Kommunerne er pligtige til at overholde de gældende regulativer, dvs. med vedligeholdelse af den regulativmæssige vandløbsskikkelse og de pålagte grødeskæringer m.m., men **de gamle regulativer sikrer ikke den nu- og fremtidige nødvendige vandafledning.**

Danske Vandløb henstiller, at det på samme måde, som kommunerne af Naturstyrelsen pålægges at opretholde eller forbedre vandløbenes naturindhold, også i fremtiden pålægges **at opgradere vandløbenes vandafledningsevne til nu- og fremtidigt behov for at undgå samfundstab af såvel bygninger, natur og produktion.**

Danske Vandløb har i det udvalgsarbejde, miljøministeren nedsatte i forbindelse med forberedelse af 2. generation vandplaner, i Vandløbsforums gruppe 4 og 5 **foreslået, at staten afsætter en milliard kr. årligt, som kommunerne kan ansøge til at opgradere vandløbenes vandafledningsevne.** Herved fastholder man det lokale initiativ og lokale indsigt i de aktuelle geografiske og landskabelige forhold, således at opjustering og evt. proaktiv styring af vandløbenes vandafledningsevne såvel som opnåelse af naturindhold i vandløbene sikres. Som ministeren nævner i brevet af 11. maj, sidste afsnit **”at hvis vi skal undgå, at der overhovedet sker oversvømmelser ved ekstreme nedbørshændelser, som dem vi så i Nordjylland, så viser Rambølls notat, at det kræver en helt anden omfattende indsats, som rækker langt ud over vedligeholdelse af selve vandløbet”.** Ja det er rigtigt - de gamle vandløbsregulativer skal opgraderes.

Danske Vandløb står til rådighed for ministeren for at underbygge og diskutere de manglende nødvendige lovpålæg og værktøjer, der er nødvendige for, at vi udnytter den nationale forskningsviden og proaktivt sikrer en holistisk afvejning af erhvervs- og naturinteresser. **Danske Vandløb er overbevist om, at der ikke sker en generel opdatering af vandløbenes vandafledningsevne uden et lovpålæg til kommunerne.** Et pålæg, der må understøttes med nationale investeringsmidler, da der er meget store værdier på spil.

Kommunerne fastholder mange steder de eksisterende gældende regulativer. Hvis der ønskes en øget vandafledning i vandløbene, kan det ske via en regulering af vandløbet, der kan være meget bekostelig. Mange byer øger kloakker hhv. regnvandets rørlagte vandafledningskapacitet, men denne øgede vandmængde skal mange steder kunne bortledes af vandløbet neden for byen, uden at der sker oversvømmelser af det åbne land.

Det er derfor uholdbart, at rigtig mange bredejere skal starte reguleringssager for deres vandløb, fordi klimaet og forudsætningerne ændrer sig. En øgning af vandafledningskapaciteten er nødvendig for, at borgere, jordbrug og industri ikke lider tab af de oversvømmelser, som det nu- og fremtidige klima vil bevirke. **Det er derfor en statsopgave at sikre en lovgivning, der pålægger kommunerne at opgradere vandløbenes vandafledningsevne til et for samfundet acceptabelt niveau.**

Lad os udnytte den eksisterende forskningsviden og proaktivt imødegå de pågående klimaforandringer. Danske Vandløb vil gerne bidrage aktivt.

Venlig hilsen

Torben Heisel
Formand

Knud Erich Thonke
Bestyrelsesmedlem